

ซากฟอสซิล โรงเรียนวัดหาดปู้ด้าย อ.เกาะคา จ.ลำปาง

ประวัติความเป็นมา

โฮโม อีเรคตัสที่ค้นพบได้จากจังหวัดลำปาง น่าจะได้รับการขนานนามว่า "มนุษย์สยาม" (Siam Man) "มนุษย์ลำปาง" (Lampang Man) หรือ "มนุษย์เกาะคา" (KO-Kha Man) ตามแหล่งที่ค้นพบ

โฮโม อีเรคตัส (Homo erectus)

เป็นสายพันธุ์มนุษย์ (Hominids) มีวิวัฒนาการเมื่อประมาณ 1 ล้านถึง 5 แสนปีมาแล้วของสมัยไพลสโตซีน (Pleistocene Epoch) มีลักษณะกะโหลกค่อนข้างหนาและกะโหลกมีหน้าผากลาด มีสันเหนือกระดูกตา (Supra-Orbital Ridge) เป็นสันนูนหนา แต่ขนาดความหนาน้อยกว่าของมนุษย์นีแอนเดอธัลเล็กน้อย มีความจุขนาดมันสมองปริมาตร 800x1200 ซีซี

มนุษย์โฮโมอีเรคตัส พบเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณ 100 กว่าปีที่แล้ว ในประเทศอินโดนีเซีย เรียกชื่อว่า "มนุษย์ชวา" (Java Man) ต่อมาภายหลังพบได้อีกในประเทศจีนเรียกชื่อว่า "มนุษย์ปักกิ่ง" (Peking Man) ประมาณ 40 กว่าปีที่แล้ว พบได้ในทวีปแอฟริกา, ยุโรป ยกเว้นทวีปอเมริกาเหนือและใต้ และทวีปออสเตรเลีย

ฟอสซิลชิ้นส่วนของโฮโม อีเรคตัส จากบริเวณภาคเหนือของประเทศไทยเป็นชิ้นส่วนบริเวณกะโหลกด้านขวาอยู่เหนือกระดูกตา ฟันหน้า (Lateral Incisor) ด้านซ้ายจำนวน 1 ซี่ และยังมีชิ้นส่วนอื่นๆ ของโฮโม อีเรคตัสที่ยังฝังติดอยู่ในหินแบรคเซีย (Braccia) ที่จะต้องใช้เวลาทำความสะอาดอีกกระยะหนึ่ง ฟอสซิลที่ค้นพบจำนวน 19 ชิ้น ได้รับการตรวจอย่างละเอียดจาก Professor Emeritus P.V. Tobias ซึ่งเป็นผู้อำนวยการ Sterkfontein Research Unit, Department of Anatomical Science, University of the Witwatersrand เมือง Johannesburg ประเทศแอฟริกาใต้ พร้อมทั้งคณะผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจและวิเคราะห์ ฟอสซิลจากบ้านหาดปู้ด้าย อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ของประเทศไทยและให้การยืนยันว่าการค้นพบครั้งนี้เป็นการค้นพบ Homo erectus (จากฟอสซิล 4 ชิ้น) เป็นครั้งแรกในประเทศไทย

การพบหลักฐานจากทางเหนือของประเทศไทยจึงทำให้คณะผู้วิจัยประเทศไทย เป็นแหล่งหนึ่งในโลกที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการวิวัฒนาการขึ้นเป็นมนุษย์ปัจจุบัน

จากการค้นคว้าเรื่องวิวัฒนาการขึ้นเป็นมนุษย์ในเอเชีย เริ่มต้นขึ้นจาก Dr. Eugene Dubois ได้พบชิ้นส่วนกระดูกต้นขาของโฮโม อีเรคตัส ที่ประเทศอินโดนีเซีย ในปี พ.ศ. 2431 - 2433 ต่อมาที่ประเทศจีนได้พบกะโหลกมนุษย์ปักกิ่งที่ถ้ำชูกูเทียนในปี พ.ศ. 2472 ชิ้นส่วนกะโหลกที่ค้นพบเป็นโฮโม อีเรคตัสที่สมบูรณ์เป็นครั้งแรก ทำให้ ผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้ทั่วโลกให้ความสนใจประเทศไทย ซึ่งเป็นดินแดนที่อยู่กึ่งกลางของสองแหล่งนี้

การค้นพบเครื่องมือหินเก่า โดย Dr. Van Heekeren เมื่อสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2485) เป็นการยืนยันว่ามีโฮโม อีเรคตัสในประเทศไทย

ชิ้นส่วนกะโหลกมีลักษณะเป็นของโฮโม อีเรคตัสพิจารณาจากความกว้างของช่องไซโกมา (Zygomatie

notch) และแนวสันกระดูกโกลกเหนือขมับ (Temporal line) เปรียบเทียบกับกระดูกโกลกแห่งกิเรนหมายเลข 2 (Sangiran) โฮโม อีเรคตัสพบที่ อินโดนีเซียมีอายุประมาณ 4-8 แสนปี

นอกจากนี้ยังพบฟันสัตว์โบราณที่ปัจจุบันได้สูญพันธุ์ไปแล้ว เช่น เสือเขี้ยวดาบ (Sabre - toothed Cat) 2 ซิ่น ไฮยีน่าขนาดใหญ่ (Giant Hyaena senesis) หมีแพนด้า (Giant Panda) สัตว์กินพืชมีกีบเท้า สัตว์กินเนื้อขนาดใหญ่และเล็ก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิดและยังอาจพบกลุ่มออสตราโลเพคัสขนาดใหญ่ (Australopithecus Robustus) ซึ่งอยู่ร่วมกับขนาดเล็กเมื่อ 3.6 ล้านปีมาแล้ว สามารถให้การยืนยันได้ว่า ฟอสซิลที่ค้นพบเป็น Homo erectus ซึ่งถือว่าเป็นการค้นพบครั้งแรกในประเทศไทย

ผู้ค้นพบ

นายสมศักดิ์ ประมาณกิจ และนายวัฒนา สุภวัน นักวิจัยประจำพิพิธภัณฑ์ และนายสุด แสงวิเชียร

โครงการดำเนินงานโรงเรียนวัดหาดปู้ด้าย

นายสมศักดิ์ สุ่มงคล	ครูใหญ่โรงเรียนวัดหาดปู้ด้าย		
นายธรรณิทร์ ธิดา	อาจารย์ 2 ระดับ 7	นายบรรเจิด เรืองฤทธิ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นางปราณี เมืองคำ	อาจารย์ 2 ระดับ 7	นางจิตรกานท์ เสานอก	อาจารย์ 2 ระดับ 7

